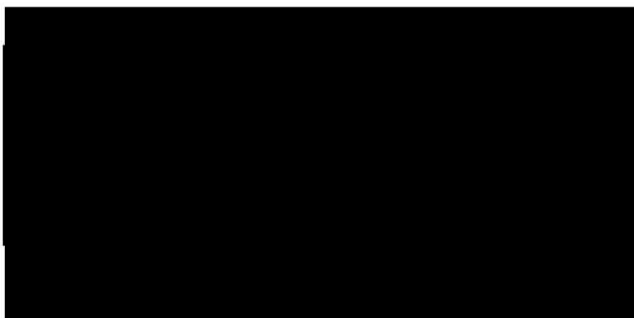

BELÜGYMINISZTERIUM

Iktatószám: BM/13760-5/2020.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/1237-6/2020	
Érkezett: 2020 OKT 14.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: db	

FELJEGYZÉS

Az Alkotmánybíróság III/1237-4/2020. számú végzése vonatkozásában az alábbiakról tájékoztatom Miniszter Urat.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 62. § (3a) bekezdés és 65. § (3b) bekezdésének utolsó mondata ellen megfogalmazott bírói kezdeményezés alapján indult egyedi normakontroll eljárásban hozott végzés alapján **álláspontom szerint a kifogásolt szabályozás az Alaptörvénnyel teljes összhangban van, az alábbiak szerint.**

Előljáróban érdemes utalni arra, hogy álláspontom szerint kiemelten vizsgálandó, hogy a Harmtv. támadott szabályai megfelelnek-e az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdésében foglaltaknak, amely értelmében – figyelemmel az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatára is – a bíró kizárólag **az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során alkalmazandó jogszabály** alaptörvény-ellenességének megállapítását kezdeményezheti.

I.

Az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése szerint

„Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”

Az európai uniós gyakorlatnak megfelelően¹ jelen ügy felpereseit megillették a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás) szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvből (Befogadási irányelv) eredő jogok addig, amíg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság meghozta a menedékjogi kérelmek elutasítását helybenhagyó ítéleteit. A gyakorlatban mindez azt jelentette, hogy az ítélet meghozataláig menedékkérőnek minősültek a felperesek, azonban **az ítélet közlését követően a továbbiakban kiutasítás hatálya alatt álló személyekké váltak és idegenrendészeti eljárás megindítására került sor velük szemben.** Ennek megfelelően az idegenrendészeti eljárásban került sor a Röszei Tranzitória tartózkodási helyként történő kijelölésére.

A tranzitóriákban különböző szektorok kerültek kijelölésre, ahol elkülönítetten helyezhetőek el a különböző jogcímen az intézményben tartózkodók, illetve figyelemmel lehet lenni az elhelyezettek egyéni szükségleteire is (pl. nők a férfiaktól külön kerüljenek elhelyezésre, családok az egyedülállóktól szintén elkülönítetten, stb.). Az idegenrendészeti szektorban olyan külföldiek kerültek elhelyezésre, akik menekültkénti elismerés iránti kérelmét a menekültügyi hatóság elutasította, és ezt az elutasító döntést az illetékes bíróság a törvény által biztosított jogorvoslat keretében megvizsgálta és helybenhagyta, vagyis jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették. Az idegenrendészeti szektorban tartózkodó személyeket a magyar hatóságok az Európai Unió tagállamai területének elhagyására kötelezték, a tranzitóriából Magyarország belső területére való belépésüket és tartózkodásukat sem a menekültügyi, sem az idegenrendészeti hatóság nem engedélyezte.

A kérdést előterjesztő bíró hivatkozik a repülőtéri tranzitóriára, mint a jelen ügy jellegére hasonlító eljárásra, ugyanakkor szükséges hangsúlyozni, hogy az elnevezésén túl a két jogintézmény között jellegüket tekintve nincs érdemi hasonlóság².

Tekintettel arra, hogy a jogerősen elutasított menedékkérők nem jogosultak Magyarország területén tartózkodni, ezért rájuk nem vonatkozik az Alaptörvény fent hivatkozott rendelkezése, vagyis nem várható el Magyarországtól, hogy a visszatérésre kötelezett személyeket szabad mozgáshoz való jogukra hivatkozással az ország belső területén helyezze el.

A közigazgatási per során az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: Főigazgatóság) hangsúlyozta, hogy a felperesek önszántukból bármikor szabadon elhagyhatták a tranzitóriát (Szerbia irányába) és ezt a tényt a kérelmet előterjesztő bíróság

¹ A Bíróság (nagytanács) 2018. június 19-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Sadikou Gnandi kontra État belge (C-181/16. sz. ügy)

² Hivatkozni kívánok a német Szövetségi Alkotmánybíróság repülőtéri tranzitóriával kapcsolatos 2. BvR 1516/93. számú ítéletében tett megállapításokra, mely szerint: „az államhatár, mint a szabad mozgás akadálya az általános jogrendből eredő adottság. Minden állam jogosult arra, hogy korlátozza a szabad belépést a területére, s meghatározza a külföldiek számára azokat a kritériumokat, amelyek teljesítése esetén jogosulttá válnak belépni az államterületre. Az államhatár szabad átlépésének jogi és tényleges akadályai ezért nem érinthetik a német alaptörvényben meghatározott fizikai helyváltoztatási szabadság érvényre jutását. Ezen mit sem változtat a menedékjogi kérelem benyújtása, hiszen az sem a nemzetközi jog alapján, sem pedig a német jog alapján nem keletkeztet alanyi jogot az államterületre történő belépésre. A Német Szövetségi Köztársaság területe a menedékkérők számára, akik megfelelő úti okmányok nélkül érkeztek oda, a menedékjogra való jogosultságuk megállapítását megelőzően nem férhetnek hozzá.”

sem tudta megcáfolni. Ahogyan azt az Ilias és Ahmed kontra Magyarország ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélete is megállapította – és ez a jelen per felpereseire is igaz megállapítás – hogy Szerbia egyik esetben sem járult hozzá a harmadik országbeli állampolgárok visszafogadási egyezmény alapján történő visszafogadásához, ami azonban nem zárta ki sem az Ilias és Ahmed ügy, sem jelen ügy felpereseinek tranzitziójából való kilépését. A kérelmet előterjesztő bíróság nem hivatkozott rá (mert nem is történt ilyen), hogy a felperesek Szerbia irányába el kívánták volna hagyni a tranzitzióját és ebben őket a magyar hatóságok megakadályozták, vagyis elmondható, hogy **az alkotmányos keretek között biztosított mozgásszabadság az eljárás teljes ideje alatt biztosított volt.**

A kérelmet előterjesztő bíróság nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a felperesek nem Szerbia vagy más ország, hanem Afganisztán területére kerültek kiutasításra, és már csak ezért sem hagyhatták el a tranzitzióját Szerbia irányába. Ezzel szemben a felperesek 2020 júniusában ismeretlen helyre – Magyarország valamely határát nyilvánvalóan illegálisan átlépve és feltehetően nem Szerbia irányába – távoztak, vagyis az a tény, hogy Afganisztán területére kerültek kiutasításra – szemben a bíró által írtakkal – érdemben nem befolyásolta őket a kötelező tartózkodási hely elhagyásában³.

A fentiek miatt, mivel nem jogszerűen tartózkodtak Magyarországon, a felpereseket nem illette meg az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabad mozgás és tartózkodás joga, ezért a Harmtv. 62. § (3a) bekezdése nem ütközik az Alaptörvénybe, és az eljáró idegenrendészeti hatóság jogszerűen rendelkezett a Harmtv. 62. § (3a) bekezdés szerinti kijelölt helyen való tartózkodás elrendeléséről.

A kérelmet előterjesztő bíró álláspontja szerint nem álltak fenn a peresített döntések meghozatalakor a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet megalapozó feltételek. A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 80/A. § (2) és (3) bekezdése értelmében tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet az országos rendőrfőkapitány és a menekültügyi hatóság vezetője kezdeményezésére, a miniszter javaslatára a Kormány rendeletben rendelheti el. A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet feltételeinek a fennállását az országos rendőrfőkapitány és a menekültügyi hatóság vezetője köteles folyamatosan figyelemmel kísérni, és ha az elrendelés feltételei nem állnak fenn, kezdeményezni a miniszternél, hogy tegyen javaslatot a Kormánynak a (2) bekezdés szerinti kormányrendelet hatályon kívül helyezésére.

A fentiek alapján egyértelmű, hogy a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet elrendelésének, illetve fenntartásának kérdése a Kormány hatáskörébe tartozik, mely a fenti két szerv tájékoztatása, továbbá a miniszter jelzése (vagy értelemszerűen önálló kezdeményezés) alapján jár el, vagyis a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet feltételei fennálltának vizsgálata nem a bíróságok feladatköre.

II.

Az Alaptörvény IV. cikk (1) és (2) bekezdése szerint

„(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

³ Tekintettel arra, hogy Magyarországról nem mennek repülőjáratok Afganisztán területére, valamint arra, hogy a felperesek ismereteink szerint érvényes úti okmánnyal nem rendelkeztek, kizárt, hogy a távozásukkal a jogszabályban rögzített önkéntes ország-elhagyási kötelezettségnek tettek volna eleget.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.”

A közigazgatási per során a Főigazgatóság számos alkalommal rögzítette írásbeli nyilatkozataiban, hogy a kérelmet előterjesztő bírónak abban a kérdésben kell döntést hoznia, hogy létezik-e olyan magyar jogszabály, amely alapján az alperesnek – figyelmen kívül hagyva a hatályos és alkalmazandó Harmtv. 62. § (3a) bekezdését – kötelezően közösségi szálláson vagy befogadó állomáson kellett volna elhelyeznie a kiutasítás és idegenrendészeti eljárás alatt álló felpereseket, továbbá arról kell döntenie, hogy van-e olyan jogszabályi rendelkezés, amely kötelezővé teszi az idegenrendészeti őrizet elrendelését.

A közösségi szállás az idegenrendészeti eljárás alatt álló külföldiek, a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkező, illetve az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárok elhelyezésére szolgáló, a Főigazgatóság által fenntartott szálláshely. Tekintettel arra, hogy a felperesek nem rendelkeztek humanitárius célú tartózkodási engedéllyel, valamint nem került megállapításra vonatkozásukban, hogy emberkereskedelem áldozatai, a közösségi szálláson történő elhelyezésükre a fentiek értelmében a hatóságot nem kötelezte jogszabály. A hatályos jogszabályok alapján idegenrendészeti eljárás alatt álló külföldiek vonatkozásában tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben kötelező tartózkodási helyet tranzitónában is ki lehet jelölni. Ennek értelmében **a Főigazgatóság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a kijelölt helyen való tartózkodást mely, a jogszabályban megjelölt és erre alkalmas helyen jelöli ki.**

Az idegenrendészeti őrizet elrendelése szintén az idegenrendészeti hatóság mérlegelése körébe tartozó kérdés, azzal, hogy ezen személyes szabadságot korlátozó rendelkezést nem a fentiek szerinti széles körben, hanem csak törvényben meghatározott esetekben lehet elrendelni. Amennyiben az idegenrendészeti őrizet elrendelésének feltételei nem állnak fenn – mint jelen esetben – azt nyilvánvalóan nem lehet elrendelni, így az elrendelés hiányát sem lehet a hatóságokon számon kérni. A fentiek és a III. pontban leírtak okán – mivel közösségi szálláson történő elrendelésre kötelező jogszabály nem létezik, illetve az idegenrendészeti őrizet elrendelésének feltételei nem állnak fenn – nem állapítható meg, hogy mulasztott az alperes, amikor nem Magyarország belsejében helyezte el a felpereseket, hanem a Harmtv. 62. § (3a) bekezdése alapján a tranzitónában jelölte ki részükre a kötelező tartózkodási helyet.

Tekintettel arra, hogy mind az elhelyezés fizikai körülményei (pl. a szobák nagysága), mind az ellátások köre hasonlóan alakulnak a közösségi szálláson és a tranzitónában, álláspontom szerint indokolatlanul hivatkozik a bíró (aki személyesen sem a tranzitónákat sem a közösségi szállást nem látogatta meg, vagyis nem ismerte meg a tényleges elhelyezési körülményeket) arra, hogy a kiutasítás hatálya alatt álló felpereseket Magyarország belső területein elhelyezkedő közösségi szálláson kellett volna elhelyezni az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által hozott ítéletet megelőzően.

A fentiek okán az Alaptörvény fenti IV. cikk (1) és (2) bekezdésének álláspontom szerint a jelenleg hatályos hazai idegenrendészeti jogszabályok teljes mértékben megfelelnek. A kérelmet előterjesztő bíró kizárólag az EUB ítélettel összefüggésben látja Alaptörvény-ellenesnek a hatályos idegenrendészeti jogszabályhelyet [Harmtv. 62. § (3a) bekezdés], azonban tekintettel arra, hogy I. rendű alperes a Kormány által elrendelt és továbbra is fenntartott tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben alkalmazandó Harmtv. 62. § (3a)

bekezdése alapján alakszerű határozattal rendelte el a felperesek tranzitónában történő kijelölt helyen való tartózkodását, a döntést szabályszerűen közölte a felperesekkel és jogi képviselőjükkel, ezért álláspontom szerint a **Harmtv. 62. § (3a) bekezdése nem ütközik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe sem**, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

III.

A bíró álláspontja szerint a „tranzitónai tartózkodás jogalapját jelentő jogszabályi cél lényegében egy soha véget nem érő, a hatóságok érdemi cselekvése nélküli eljárás”.

A kérelmet előterjesztő bíróság a Főigazgatóság terhére kívánja róni, hogy a felperesek mulasztási pert és a végrehajtási kifogással szemben közigazgatási pert kezdeményeztek, mely perekben az eljáró bíró azonnali jogvédelem keretében elrendelte a keresetlevél halasztó hatályát a per jogerős befejezéséig. Alperesnek nem állhatott módjában már az azonnali jogvédelemtől való tudomásszerzéstől kezdve intézkedni a felperesekkel szemben elrendelt idegenrendészeti kiutasítás végrehajtására, azonban ez a körülmény nem értékelhető akként, hogy az idegenrendészeti hatóság nem is kíván eljárást folytatni. Minderre tekintettel nem foghat helyt a kérdést előterjesztő bíró álláspontja, mely ténszerűtlen és jogilag teljes mértékben megalapozatlan.

Hangsúlyozni kívánom továbbá, hogy a Visszatérési Kézikönyv⁴ 14.6. pontja az őrizet alternatívájaként szolgáló kevésbé kényszerítő intézkedések alkalmazása körében azt a megállapítást teszi, hogy a meghatározott helyen való tartózkodás kötelezettsége abban az esetben és olyan mértékben rendelhető el, amennyiben az a visszatérés kikényszerítése érdekében „szükséges intézkedésnek” tekinthető. Jóllehet a kevésbé kényszerítő eszközök alkalmazásának nincsenek abszolút maximális időtartamai, az ilyen intézkedések hatályát és időtartamát alapos értékelésnek kell alávetni arányosságuk vizsgálata érdekében. Itt hivatkoznék arra, hogy **az ügyben érintett külföldiek, amint nyitott intézményben kerültek elhelyezésre, elhagyták azt és ismeretlen helyre távoztak, vagyis megakadályozták a jogerős kiutasító döntés végrehajtását. Ezt a tranzitónákban nem tették meg, vagyis a tranzitónai elhelyezés hatékonynak minősült a Visszatérési Kézikönyv által elérni kívánt cél vonatkozásában, tehát a tranzitóna, mint tartózkodási hely kijelölése esetükben – mint a későbbiekből ez kiderült – szükséges és arányos volt.**

Emellett tekintettel arra, hogy a felperesek kérelmére indult eljárások akadályozták a kitoloncolás megszervezését és végrehajtását, nem róható a Főigazgatóság terhére, hogy a felperesek hosszabb ideig tartózkodtak a tranzitónában.

IV.

Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) és (7) bekezdése szerint:

⁴ a tagállamok illetékes hatóságai által a visszatéréssel kapcsolatos feladatok ellátása során használandó közös visszatérési kézikönyv létrehozásáról szóló, 2017. november 16-i (EU) 2017/2338 bizottsági ajánlás

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

A tranzitónában elhelyezés az őrizet alternatívájaként szolgáló kevésbé kényszerítő intézkedésnek minősült, ezáltal az intézkedés természete és intenzitása nem esett egybe az idegenrendészeti őrizet természetével, ezért nem minősült de facto őrizetnek a tranzitónában kijelölt helyen való tartózkodás, emiatt a bíróság által elbírált kifogás jogintézménye hatékony jogvédelmi eszköz a kijelölt helyen való tartózkodást elrendelő határozatokkal szemben.

V.

Az Alaptörvény XIV. cikk (3) és (4) bekezdése szerint

„(3) Senki nem utasítható ki olyan államba, vagy nem adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.

(4) Magyarország – ha sem származási országuk, sem más ország nem nyújt védelmet – kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban vagy a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznek, vagy a közvetlen üldöztetéstől való félelmük megalapozott. Nem jogosult menedéjogra az a nem magyar állampolgár, aki Magyarország területére olyan országon keresztül érkezett, ahol üldöztetésnek vagy üldöztetés közvetlen veszélyének nem volt kitéve.”

Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése szerint

„A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben.”

Az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező indítványában a bíró kétsége vonja, hogy a felperesek (első) menekültkérelmét elutasító határozat megfelelt volna a Visszatérési Irányelv⁵ 3. cikk 4. pontja szerinti kiutasító határozatnak, amely bírói álláspont téves.

A Visszatérési Irányelv szerint a kiutasító határozat közigazgatási vagy bírósági határozat vagy intézkedés, amely valamely harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogszerűtlenségét megállapítja vagy kimondja, és visszatérési kötelezettséget állapít meg vagy mond ki. Tekintettel arra, hogy a felperesek menekültkérelmét elutasító határozatban került kimondásra a két tartalmi elem, ellenben a kiutasítás célországát módosító döntés csupán módosította a korábbi rendelkezést (a visszatérési kötelezettség teljesítésére meghatározott célországot, azaz Szerbiát Afganisztánra), álláspontom szerint nem nevezhető új kiutasító határozatnak, ugyanis **a módosító határozat nem változtat azon a tényen, hogy a felperesek jogszerűtlenül tartózkodnak az Európai Unió tagállamai területén és**

⁵ a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

valamely harmadik országba visszatérésre kötelezettek. A módosító határozat ebből adódóan nélkülözi a Visszatérési Irányelv fent hivatkozott pontja szerinti, a „kiutasító határozat” fogalom meghatározásához kötődő valamennyi tartalmi elemét: nem az állapítja meg vagy mondja ki a felperesek tartózkodásának jogszerűtlenségét és a visszatérési kötelezettséget, mert ez nem új elem. A felperesek visszatérési kötelezettsége bármely célállam tekintetében ugyanaz, nevezetesen az Európa Unió tagállamai területének elhagyása.

Ha az idegenrendészeti hatóság a kitoloncolás végrehajtására történő intézkedést a döntés kihirdetést követően azonnal meg tudja kezdeni, őrizet elrendelésére nincs szükség és lehetőség sem. Ez esetben a kitoloncolásról rendelkező döntés alapozza meg a személyes szabadság korlátozását, mely értelemszerűen a kitoloncolás végrehajtásáig tart.

A fentiek mellett a gyakorlatban a származási országok külképviselői csak hosszadalmas eljárást követően állapítják meg a harmadik országbeli állampolgárok személyazonosságát, tekintettel arra, hogy a külföldiek együttműködésének hiányában az eljárás indításakor valódi személyazonosságukat nem fedik fel. Ennek megfelelően módosítani szükséges a kiutasítást elrendelő határozatokban a kiutasítás célországát, valamint a személyes adatokat is. A hatóság a non-refoulement követelményét a teljes eljárás alatt köteles vizsgálni. A menekültügyi hatóság a valós származási ország tekintetében, az idegenrendészeti hatóság pedig a származási ország állampolgársága és a kiutasítás célországa relációjában.

Az Eljárási biztosítékok körében a Visszatérési Kézikönyv 12. pontja az alábbiakat rögzíti: „Ugyanez a logika eltérő szerkezetű ügyekben is alkalmazható, például a visszatérési irányelv 6. cikkének (6) bekezdésében említett esetekben (a jogszerű tartózkodás megszüntetéséről szóló határozat egy kapcsolódó kiutasítási határozattal), és az következik belőle, hogy a visszaküldés tilalmának megsértésére vonatkozó kockázatértékelés ismételt elvégzése nem szükséges, ha korábbi eljárások keretében már foglalkoztak a visszaküldés tilalmának elvével, ha az értékelés végleges, és ha az érintett harmadik országbeli állampolgár egyéni helyzete nem változott.”

A felperesek vonatkozásában a per tárgyát képező eljárások iratai alapján egyértelműen megállapítható egyfelől, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által felülvizsgált és jogszerűnek ítélt, a felperesek menedékkérelmét elutasító határozatában a menekültügyi hatóság részletesen vizsgálta Szerbia mellett Afganisztánt is a visszaküldés tilalma tekintetében. Emellett az idegenrendészeti hatóság a hatályos nemzeti jogszabályoknak megfelelően megkereste a Harmtv. 52. §-a alapján a menekültügyi hatóságot átiratával a non-refoulement tilalmának vizsgálata érdekében és a peresített célországot módosító határozat meghozatalára a menekültügyi hatóság válaszirata alapján került sor, melyben a hatáskörrel rendelkező menekültügyi hatóság megállapította, hogy a felperesek esetén Afganisztán tekintetében nem áll fenn a visszaküldés tilalma.

A felülvizsgálatot végző bíróság ítéletében rögzítette továbbá, hogy „a visszaküldés tilalmának vizsgálata tekintetében a bíróság megállapította, hogy a felperesek kereseti kérelmükben nem vitatták, az afgán országinformációs jelentésekkel kapcsolatban előadást nem tettek, így ennek további vizsgálatát a bíróság mellőzi”.

Tekintettel arra, hogy a fenti ítélet res iudicata, a hivatkozott ítéleti rendelkezés bizonyítja, hogy bíróság által felülvizsgálatra került a felperesek vonatkozásában az Afganisztánra vonatkozó országinformáció, azt a felperesek nem kifogásolták, ezért erre az idegenrendészeti eljárás egy későbbi szakaszában sem hivatkozhat eredménnyel a felperes, mint az alperest

terhelő és a felperesek idegenrendészeti kiutasításának végrehajtásának akadályát képező körülményre.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a menekültügyi határozat részletesen tartalmazta az afgán állampolgárok egyéni, személyes körülményeit, ezek között különösen születési helyüket, állampolgárságukat, anyanyelvüket, az általuk beszélt egyéb nyelveket, afganisztáni lakóhelyüket, családi állapotukat és családi körülményeiket, gyermekeik számát, nemét és a gyermekek hollétét, az afgán állampolgárok vallását, nyelvjárásokat, iskolai végzettségét, foglalkozását, egészségügyi állapotukat, és Afganisztán elhagyásának körülményeit, valamint menekülési történetüket.

A bíróság által jóváhagyott döntés érdemben hatósági úton nem megváltoztatható – ez is megerősíti, hogy a kiutasítási célország módosítása nem a menekült kérelem elutasításának érdemi módosítása – a bírósági ítélet anyagi jogerőhatása miatt. Az eredeti elutasító határozatot elbíráló közigazgatási bírósági ítélet jogereje csak rendkívüli perorvoslat útján volna áttörhető, az idegenrendészeti hatóságnak nincs erre jogköre, sőt minden további bíróságot is köt a korábbi ítélet res iudicata hatása. Ezt a helyzetet tehát csak a közigazgatási bírósági ítéletek res iudicata hatását erodáló új jogi- és tényhelyzet oldhatja fel, amely új ügyet teremtve elolvasztja a korábbi bírói ítélet anyagi jogerejét és lehetővé teszi a menekültügyi hatóság számára, hogy az ügyfél korábban elutasított kérelme alapján megismételt eljárást folytasson le.

Minderre tekintettel megállapítható, hogy a menekültügyi határozat ellen a felperesek által előterjesztett kereseti kérelem kapcsán indult közigazgatási perben is az egyéni, személyes körülmények ismeretében hozta meg a bíróság az ítéletét.

Az, hogy a kiutasítás célországának módosításáról rendelkező döntés esetén nincs lehetőség a kiutasító határozattal szemben közigazgatási per indításának, hanem kizárólag végrehajtási kifogás előterjesztésének van helye, egyértelművé teszi, hogy a járulékos és végrehajtási jellegű kérdést nem az ügy érdemére kiható döntésnek kell tekinteni, egybehangzóan a Visszatérési Irányelv 3. Cikk 4. pontja szerinti „kiutasítási határozat” fogalmával, valamint a Visszatérési Kézikönyv 12.2 pontjával (mely a visszatéréssel kapcsolatos határozatok taxatív felsorolását tartalmazza, ezek között nem szerepel a kiutasítás célországának módosítása, továbbá a járulékos határozatok későbbi megváltoztatása szintén taxatív felsorolásában sem szerepel a kiutasítás célországának módosítása) ezért alappal nem hivatkozhat arra a kérelmet előterjesztő bíróság, hogy a kiutasítás célországát módosító határozat ellen biztosított végrehajtási kifogás ne lenne megfelelő és hatékony jogvédelem.

A fentiek értelmében álláspontom szerint a Harmtv. 65. § (3b) bekezdésének utolsó mondata nem ütközik az Alaptörvényben meghatározott követelményekbe és a Visszatérési Irányelv rendelkezései sem sérültek, mivel a kiutasítás célországának módosítását megelőzően vizsgálat tárgyát képezte a visszaküldés tilalma az új célállam vonatkozásában.

Budapest, 2020. október „12.”

